

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor: Kryštof Kacetl

Název: Populační vývoj současných a bývalých východočeských krajských měst podle sčítání lidu

v letech 1869 - 1980 (Pardubice, Hradec Králové, Chrudim a Čáslav)

Kolega Kacetl sepsal zajímavou bakalářskou práci na historicko-demografické téma. Zabývá se populačním vývojem Hradce Králové, Pardubic, Chrudimi a Čáslavi ve světle sčítání lidu 1869 – 1980, což je dosud nezpracované téma. Je to navíc téma zajímavé, protože pootevívá dveře k poznání některých aspektů vzájemných vztahů mezi těmito městy ve sledovaném období. Mám na mysli například tradiční spory o sídlo té či oné instituce nebo o statut krajského města.

Práce se po krátkém kompilačním úvodu shrnujícím historický vývoj inkriminovaných měst člení do 11 oddílů (kapitol) mapujících výsledky jednotlivých sčítání. Prostou tabulku s výsledky sčítání pak autor vždy komentuje a uvádí do místního kontextu, i do kontextu vzájemných vztahů a poměrů mezi městy. Využívá přitom jak místní literatury, tak tištěných i dalších pramenů. Toto pojetí umožňuje chronologicky pohlédnout na vývoj jednotlivých měst jako na příběh a přitom neztratit tematické souvislosti.

Vytčený úkol autor dle mého názoru splnil se ctí. Jeho komentáře k výsledkům sčítání jsou věcné a jasné, historicky víceméně správné. Tedy nakolik to dokážu posoudit. S potěšením kvituji, že si autor poradil s úvodem i závěrem, jako dvěma zcela odlišnými metodologickými částmi práce. S vývody, které K. Kacetl shrnuje v Závěru, se lze ztotožnit. Správně např. poznal, že skutečným důvodem pro to, zda v letech 1942 – 1980 byly větší Pardubice nebo Hradec Králové, nebyla lidnatost samotných měst, ale spíše organizační schopnost připojit tu či onu okolní vesnici. Ta se pak do počtu obyvatel následně vepsala. Zrod samotného Velkého Hradce Králové pak byl završením desítky let trvajícího úsilí starostů Ulricha a Pilnáčka o nápravu toho, co na tom to městě napáchala bastionová pevnost. Naopak vznik Velkých Pardubic byl projevem růstu sebevědomého průmyslového města, expandujícího ekonomicky do svého okolí. Dva různé příběhy se zda tak propojily do příběhu jednoho. Autor si toho všiml, což velice oceňuji.

Naopak výhrady mám k poznámkovému aparátu a zejména pak k seznamu pramenů a literatury. Autor by jednak mohl jednotlivé řádky v seznamu pramenů a literatury číslovat nebo alespoň oddělit odrážkou. Bylo by to přehlednější. Ale zejména se obávám, že autor trochu popletl autorské kolektivy některých děl. Může mi lichotit, že mne uvádí jako jednoho z hlavních autorů dějin Hradce Králové z NLN. Spoluautorem díla jsem, ale rozhodně ne jedním z hlavních. Podobně Historický atlas měst ČR – díl Chrudim není většinovým dílem J. Frolíka. Ten se sice podílel, ale hlavní podíl patří Evě Semotanové, která zde není citována vůbec, atp. Na druhé straně si vážím toho, že autor dokázal shromáždit na poměry bakalářské práce rozsáhlé množství literatury a dalších zdrojů. Je vidět, že heuristice pramenů věnoval pozornost a nepodcenil ji. Na kvalitě díla je to ihned znát.

Suma sumárum, bakalářská práce je to solidní, nadprůměrná, líbí se mi a doporučuji ji k obhajobě. Pokud bych se obhajoby nemohl zúčastnit, prosím, aby diplomant zodpověděl, proč strojová antiplagiátorská kontrola v jeho případě ohlásila shodu s jinými pracemi ve výši 11%. V drtivé většině případů jde o shodu ve formálních partiích typu: „děkuji svému vedoucímu práce“, nebo ve výčtech obcí a jejich různých parametrech, což je pochopitelné. Někde však stroj označil i krátké partie textu. S ohledem na obsahovou povahu těchto shod nepovažuji práci K. Kacetla za plagiát a nehodlám jej z toho obviňovat. Je však na místě se k tomu během obhajoby vyjádřit, už jen proto, aby práci nemohl v budoucnu nikdo zpětně zpochybňovat.

V Hradci Králové dne 8. června 2022

doc. Mgr. Petr Grulich, Ph.D.